

**УНИВЕРЗИТЕТ У БЕОГРАДУ
ПРАВНИ ФАКУЛТЕТ**

**ПЛАН РАДА НА ПРЕДМЕТУ ГРАЂАНСКО ПРАВО – ОПШТИ ДЕО И СТВАРНО ПРАВО
У АКАДЕМСКОЈ 2019/20 ГОДИНИ**

I ОСНОВНИ ПОДАЦИ

Предавања:

1. Др Рајко Јелић, ванредни професор, каб.163.
2. Др Милош Живковић, ванредни професор, каб. 340, mdz@ius.bg.ac.rs.
3. Др Ненад Тешић, доцент, каб. 117, nenad.tesic@ius.bg.ac.rs.
4. Др Катарина Доловић Бојић, доцент, каб. А 32, k.dolovic@ius.bg.ac.rs.
5. Др Снежана Дабих Никићевић, доцент, каб. А 32, snezana.dabic@ius.bg.ac.rs.

Настава се одржава понедељком и уторком од 11:40 до 13:20, као и четвртком од 10:45 до 13:20 у амфитеатру II.

Студијске групе и вежбе:

1. Доцент др *Ненад Тешић*, каб. 117, nenad.tesic@ius.bg.ac.rs:
 - студијска група: четвртак од 17:10, амф. I.
2. Доцент др *Катарина Доловић Бојић*, каб. А 32, k.dolovic@ius.bg.ac.rs:
 - група вежби: среда од 15:20, амф. II;
 - група вежби: среда од 17:10, амф. II;
 - студијска група: петак од 15:20, амф. IV.
3. Доцент др *Снежана Дабих Никићевић*, каб. А 32, snezana.dabic@ius.bg.ac.rs:
 - студијска група заједно са проф. др М. Живковићем: понедељак од 15:20, слуш. 406;
 - група вежби: среда од 11:40, амф. VI;
 - група вежби: среда од 13:30, амф. VII.
4. Демонстратор, каб. 122:
 - ТЕРМИНИ ЋЕ БИТИ НАКНАДНО ОБЈАВЉЕНИ

II Начин оцењивања и вредновање предиспитних обавеза и испита

1. Активно учествовање студената у настави:	до 10 поена
2. Учествовање и оцена рада на вежбама:	од 5 до 30 поена
3. Учествовање и оцена рада на студијској групи:	од 5 до 35 поена
4. Завршни испит:	до 80 поена

Студент/киња који у предиспитним обавезама прикупи 25 и више поена на вежбама, односно 30 и више поена на студијској групи, ослобађа се полагања писменог елиминационог испита (важи само у јануарском и фебруарском испитном року 2020. године).

О начину израде и одбране семинарског рада студенти се могу обавестити на предавањима, односно студијским групама.

Начин полагања испита: испит се полаже писмено (писмени елиминациони испит) и усмено.

III СADRЖAJ KYPCA

У овом делу биће представљен садржај курса из предмета Грађанско право – Општи део и Стварно право, с назнаком броја часова предавања намењеног за обраду сваке тематске целине, као и са индикацијом броја странице/пасуса у уџбеницима који чине основну литературу за припремање испита, а који се односе на дотичну тематску целину. Посебно се напомиње да нису све тематске јединице обрађене у оба уџбеника који представљају основну литературу за Општи део, али да се, без обзира на то, познавање целокупне материје захтева на испиту. У случају да поједине тематске целине нису обрађене у основној литератури, биће назначено да се та тематска целина може припремити из материјала садржаних у Читанци за Општи део и Стварно право (чланака, енциклопедијских одредница а најчешће законских текстова).

Основна литература:

ЗА ОПШТИ ДЕО: Станковић-Водинелић, *Увод у грађанско право*, сва издања после 1996. године; Стојановић-Антић, *Увод у грађанско право*, друго измењено и допуњено издање 2004.

ЗА СТВАРНО ПРАВО: Станковић-Орлић, *Стварно право*, сва издања после 1993. године; Јелић, *Јавна својина и сродни облици*, 2013.

Тематске целине:

I ОПШТИ ДЕО

1. Увод (3 часа, чет. 3. октобар, проф. др М. Живковић)

Појам грађанског права.

Предмет и метод грађанског права.

Систематика грађанског права.

Извори грађанског права у Србији.

Уџбеник Станковић-Водинелић: стр. 1-6 (пасуси 1-14) и стр. 29-34 (пасуси 61-70); о систематици детаљније у поглављу 14, о предмету и методу у поглављу 15 уџбеника али **ова два поглавља нису обавезна литература за припрему испита.**

Уџбеник Стојановић-Антић: стр. 1-15 (појам, предмет и метод); 21-22 (систем грађанског права), 82-84 (извори грађанског права у Србији)

2. Правни субјекти (7 часова, пон. 7, уто. 8, чет. 10. октобар, проф др. Р. Јелић)

Физичка лица – правна, пословна и деликтна способност. Атрибути физичких лица (лично име, држављанство, пребивалиште и боравиште, на нивоу појмова).

Правна лица – појам, начело правне раздвојености, функције, врсте и поделе, правна, пословна и деликтна способност. Атрибути правних лица (пословно име – назив, седиште, државна припадност, на нивоу појмова).

Уџбеник Станковић-Водинелић: стр. 51-100 (пасуси 114-291)

Уџбеник Стојановић-Антић: стр. 129-189

3. Субјективна грађанска права (7 часова, пон. 14., уто. 15., чет. 16. октобар, проф. др Р. Јелић)

Појам и обележја.

Поделе: по сложености, изразивости у новцу, преносивости, "дејству", садржини овлашћења, делу грађанског права у којем се јављају

Поједине врсте: стварна права, облигациона, породична, лична, ауторска и права индустријске својине, наследна, привредна...

Уџбеник Станковић-Водинелић: стр. 101-131 (пасуси 292-396)

Уџбеник Стојановић-Антић: стр. 191-224

4. Имовина и правни промет (2 часа, пон. 21. октобар, доц. др Н. Тешић)

Појам имовине. Општа имовина и посебне имовине. Функције посебне имовине.

Појам правног промета. Сингуларна и универзална сукцесија. Транслативан и конститутиван пренос. Деривативно и оригинерно стицање.

Персонална суброгација (цесија, преузимање дуга, преузимање испуњења и приступање дугу).

Реална суброгација.

Уџбеник Станковић-Водинелић: стр.132-141 (пасуси 397-418) и стр.153-158 (пасуси 453-465)

Уџбеник Стојановић-Антић: стр.401-411 (имовина), 302-306 (промет)

5. Правни послови (14 часова, уто. 22., чет. 24., пон. 28, уто. 29, чет. 31. октобар, пон. 4. новембар, проф. др М. Живковић; доц. др К. Доловић Бојић; доц. др С. Дабић Никићевић)

Појам и обележја.

Врсте: једностранни и двострани (уговори), теретни и добротини, каузални и апстрактни, *inter vivos* и *mortis causae*, формални и неформални.

Неважећи правни послови: ништави послови и рушљиви послови (појам, последице, најважнији типови ништавих, односно рушљивих послова), непостојећи правни послови, конвалидација и конверзија.

Модификације правних послова: услов, рок и налог.

Уџбеник Станковић-Водинелић: стр. 159-192 (пасуси 466-555)

Уџбеник Стојановић-Антић: стр. 309-344

6. Грађанскоправни деликти (2 часа, уто. 5. новембар, доцент др К. Доловић Бојић).

Уџбеник Станковић-Водинелић: стр. 215-220 (пасуси 612-622)

Уџбеник Стојановић-Антић: стр. 349-371

7. Заступништво (3 часа, чет. 7. новембар, доцент др С. Дабић Никићевић)

Појам и врсте. Пуномоћство. Вануговорно заступништво.

Уџбеник Станковић-Водинелић: стр. 193-208 (пасуси 556-592)

Уџбеник Стојановић-Антић: стр. 344-348

8. Протек времена као правна чињеница (2 часа, уто. 12. новембар, доцент др С. Дабић Никићевић)

Застарелост. Преклузија. Фатални рок (права одређеног трајања). Одржај.

Уџбеник Станковић-Водинелић: стр. 209-214 (пасуси 593-611)

Уџбеник Стојановић-Антић: стр. 255-262 и 282-291

9. Вршење, повреда и заштита права (3 часа, чет. 14. новембар, проф. др Р. Јелић)

Вршење права и злоупотреба права.

Поведа субјективног права: појам и врсте. Заштита субјективног права: правозаштитни захтев и радња, приговор, превентивна и реактивна заштита, судска заштита (тужбе, терет доказивања, претпоставке и фикције, судске одлуке) и самозаштита (појам, услови допуштености, правне последице).

Уџбеник Станковић-Водинелић: стр. 225-241 (пасуси 631-700)

Уџбеник Стојановић-Антић: стр. 225-255 (вршење) и 292-302 (заштита, ту су и правне чињенице тј. претпоставке и фикције)

НАПОМЕНА: По уџбенику Станковић-Водинелић Општи део има **173** стране, а по уџбенику Стојановић-Антић **221** страну. Студенти морају водити рачуна да сва материја из курикулума није обрађена у оба уџбеника, тако да ако испит спремају из уџбеника у којем поједина тема није обрађена, ту тему морају спремити из другог уџбеника или додатне литературе. Такође, потребно је упознати се са законским решењима у вези с појединим институтима, а она се могу наћи у Читанци.

II СТВАРНО ПРАВО

1. Увод (2 часа, суб. 16. нов. (одрађује се пон. 6. јануар), проф. др Рајко Јелић)

Појам.

Гаранције својине у уставу и инструментима којима су зајамчена људска права.

Уџбеник Станковић-Орлић: стр. 1-5; Устав и људскоправни аспект из читанке.

2. Ствари (2 часа, пон. 18. новембар проф. др М. Живковић)

Појам и поделе.

Непокретности.

Хартије од вредности.

Уџбеник Станковић-Орлић: стр. 6-32.

3. Државина (7 часова, уто. 19, чет. 21, пон. 25. новембар, проф. др М. Живковић)

Појам и врсте. Субјект и објект.

Заштита – вансудска и судска.

Уџбеник Станковић-Орлић: стр. 33-55.

4. Својина (9 часова, уто. 26., чет. 28. новембар, пон. 2, уто. 3. децембар; проф. др М. Живковић)

Појам, историјат и значај.

Ограничења права својине – суседска права.

Стицање.

Заштита (својинске тужбе).

Уџбеник Станковић-Орлић: стр. 56-141

5. Јавна својина и задружна својина (3 часа, чет. 5. децембар, проф. др Р. Јелић)

Појам јавне својине, специфичности.

Стицање.

Заштита.

Задружна својина – појам и специфичности.

Уџбеник Јелић: стр. 11-20 и 79-94 (државна својина) и 155-175 (задружна својина)

6. Службености и реални терети (4 часа, пон. 9., уто. 10. децембар, проф. др Р. Јелић)

Стварне службености – појам, врсте, стицање, заштита.

Личне службености – појам, врсте (плодоуживање, употреба, становање), стицање, заштита.

Реални терети – појам, стицање, заштита.

Уџбеник Станковић-Орлић: стр. 180-228 (службености), реални терети из читанке.

7. Својина с више субјеката (5 часова, чет. 12, пон. 16. децембар, проф. др М. Живковић и доц. др Н. Тешић)

Сусвојина – појам, садржина, стицање, заштита.

Заједничка својина – појам и врсте.

Етажна својина – појам и специфичности, садржина, стицање и заштита.

Уџбеник Станковић-Орлић: стр. 143-179

8. Заложно право и сродни институти (9 часова, уто. 17., чет. 19., пон. 23., уто. 24. децембар, проф. др М. Живковић, доц. др Н. Тешић, доц. др К. Доловић Бојић, доц. др С. Дабић Никићевић)

Ручна залога – појам, врсте, стицање, заштита, подзалога. Ретенција.

Залагање потраживања и других права.

Регистрована залога – појам, врсте, стицање, заштита, подзалога.

Хипотека – појам, врсте, стицање, заштита, натхипотека.

Фидуцијарни пренос својине ради обезбеђења и задржавања права својине.

Неакцесорна права намирена – реални (земљишни) дуг.

Уџбеник Станковић-Орлић: стр. 229-285, нови прописи из читанке.

9. Закуп и стамбено право; Право прече куповине (3 часа, чет. 27., децембар, доц. др Н. Тешић)

Стварноправна обележја закупа.

Специфичности закупа стана – стамбено право.

Право прече куповине - Појам, врсте, стицање, заштита.

Уџбеник Станковић-Орлић: стр. 295-315; стр. 286-294.

10. Регистри непокретности (4 часа, пон. 30. и уто 31. децембар, проф. др М. Живковић)

Појам и значај; системи регистрације.

Земљишнокњижни систем и систем јединствене евиденције – сличности и разлике у следећем: права која се могу уписати у регистар, начела, врсте уписа, поједини уписи - услови за упис

Уџбеник Станковић-Орлић: стр. 316-367.

НАПОМЕНА: Странице у уџбенику Станковић-Орлић дате су према издању од 1993, требало би да је пагинација остала неизмењена у свим каснијим издањима. Укупно за Стварно право обавезна литература (без читанке, само уџбеничка) има **403** стране.

ЛИСТА ДОПУНСКЕ ЛИТЕРАТУРЕ

1. ДОМАЋИ УЏБЕНИЦИ ИЗ ОПШТЕГ ДЕЛА И СТВАРНОГ ПРАВА, И ТО:

1. Л. Марковић, *Грађанско право – Општи део и Стварно право*, Геца Кон, Београд, 1927. (друго издање);
2. А. Гамс с Љ. Ђуровић, *Увод у грађанско право*, XVI издање, Номос Београд 1991. (ранија издања су без Љ. Ђуровић, али се такође могу користити, наслов је *Увод у грађанско право (општи део)*);
3. А. Гамс, *Основи стварног права*, било које издање;
4. Р. Ковачевић-Куштримовић-М. Лазић, *Увод у грађанско право*, Ниш 2008;
5. Р. Ковачевић-Куштримовић-М. Лазић, *Стварно право*, Ниш 2006;
6. В. В. Водинелић, *Грађанско право: Увод у грађанско право и Општи део грађанског права*, Београд, 2012; друго измењено и допуњено издање, Београд 2014.

2. МОНОГРАФСКА ДЕЛА:

1. М. Марковић, *Теорија злоупотребе права у упоредном праву*, Париз 1936, Београд-Ниш 1996;
2. Д. Николић, *Увод у систем грађанског права*, пето издање, Нови Сад 2004;
3. М. Тороман, *Правни положај задужбина и фондација у свету*, Институт за упоредно право, Београд 1996;
4. В. Водинелић, *Такозвана злоупотреба права*, Номос, Београд 1997;
5. А. Гамс, *Својина*, Научна књига, Београд 1991;
6. Д. Хибер, *Својина у транзицији*, Правни факултет, Београд 1998;
7. М. Лазић, *Личне службености*, Ниш 2000;
8. Д. Хибер, М. Живковић, *Обезбеђење и учвршћење потраживања*, Правни факултет, Београд 2015;
9. М. Лазић, *Права реалног обезбеђења*, Ниш 2009;
10. М. Живковић, *Акцесорност заложних права на непокретности*, Правни факултет, 2010.

3. СТРАНА ЛИТЕРАТУРА И ТО:

За право Хрватске:

Gavella et. al., *Stvarno pravo*, Tom I i II, Informator Zagreb 2007.

За право Аустрије:

Koziol-Welser, *Bürgerliches Recht, Band I и II*, делови који се односе на општи део (у *Band I*) и Стварно право (у *Band II* до 12. издања, од 13. издања у *Band I*).

За право Немачке:

Larenz, *Allgemeiner Teil des deutschen bürgerlichen Rechts*, 7. издање Beck München, 1989.

Baur-Stürner, *Sachenrecht*, 18. издање, Beck München 2009.

За право Француске:

Jean Carbonnier, *Droit civil*, било које издање, општи део и стварна права.

За право Енглеске:

R. Smith, *Property Law*, (било које издање).

За право САД:

M. Diamond, *Real Estate Law*, West, 1998.

ЧИТАНКА У КОЈОЈ СЕ НАЛАЗЕ КОПИЈЕ ПОТРЕБНИХ ЗАКОНСКИХ ТЕКСТОВА КАО И КОПИЈЕ МАТЕРИЈАЛА ВЕЗАНИХ ЗА ИНСТИТУТЕ О КОЈИМА НЕМА РЕЧИ У УЏБЕНИЦИМА КОЈИ ЧИНЕ ОСНОВНУ ЛИТЕРАТУРУ МОЖЕ СЕ КУПИТИ У СКРИПТАРНИЦИ ФАКУЛТЕТА ИЛИ СКИНУТИ СА САЈТА БИЛО КОД НАСТАВНИКА ИЛИ САРАДНИКА КОЈИ ИЗВОДЕ КУРС. ПОСЕБНО НАПОМИЊЕМО ДА ЈЕ ПОТРЕБНО КОРИСТИТИ НАЈНОВИЈУ ВЕРЗИЈУ ЧИТАНКЕ (ИЗ 2019. ГОДИНЕ)